

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

The Instruction with Online Lessons Combined with Cooperative Learning by Using Learning Through Digital Storytelling

บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร
Boonyalak Tumnanchit

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ Faculty of Humanities and Social Sciences
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

assistant professor of the Library and Information Science course Suan Dusit University E-mail: boonyalaks@gmail.com

DOI: 10.14416/j.ted.2022.06.014

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล เป็นการออกแบบกระบวนการเรียนการสอนเพื่อสร้างความสามารถในการทำงานเป็นทีมให้แก่นักศึกษา เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือจะทำให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจากการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ด้านสื่อและนวัตกรรมยุค Thailand 4.0 เพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ในสังคมออนไลน์และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การปฏิรูปการเรียนรู้จึงดำเนินการทั้งผู้เรียน ผู้สอน วิธีการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และการบริหารจัดการเป็นสำคัญ โดยเฉพาะวิชาชีพด้านบรรณารักษศาสตร์ และนักสารสนเทศเป็นวิชาชีพที่ต้องการบุคลากรที่มีคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีลักษณะใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานเป็นทีมโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบูรณาการความรู้ และจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศในสำนักวิทยบริการหรือห้องสมุด

คำสำคัญ: บทเรียนออนไลน์ การเรียนแบบร่วมมือ การเล่าเรื่อง

Abstract

The learning and teaching through online lessons combined with cooperative learning using learning through storytelling with digital media. It is the design of the teaching and learning process to create the ability to work as a team for students. The collaborative learning techniques will enable students to have good human relations through collaborative learning using electronic devices to access Thailand 4.0 learning media and innovations in order to take advantage of online social knowledge resources and building networks. A network of collaborative learning reform is therefore implemented by both the learners and the teaching methods. Learning environment and management is important especially the profession of librarians and IT professionals are professionals that need qualified personnel who

บทความวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ
โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

are constantly pursuing knowledge. In order to be informed of current events have a good relationship able to work as a team using information technology to integrate knowledge and organizing information resources in the office of academic resources or library.

Keywords: Online lessons, Cooperative learning, Storytelling

1. บทนำ

คณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ ถึงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ระบุว่า การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้เกิดคุณภาพในองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ สอดคล้องในแนวทางเดียวกับการพัฒนาของประเทศอื่น ๆ ที่ใช้ OECD –PISA กำหนดไว้เป็นหลักสูตรสากล [1] เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) จะทำให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจากการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ด้านสื่อและนวัตกรรมยุค Thailand 4.0 เน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ในชุมชนและศักยภาพที่มหาวิทยาลัยมีอยู่ และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การปฏิรูปการเรียนรู้ จึงดำเนินการทั้งผู้เรียน ผู้สอน วิธีการเรียนการสอน หลักสูตร ผู้บริหาร สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ เป็นสำคัญ [2] โดยเฉพาะวิชาชีพด้านบรรณารักษ์ และนักสารสนเทศเป็นวิชาชีพที่ต้องการบุคลากรที่มีคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีลักษณะใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานเป็นทีมโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบูรณาการความรู้ และจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศในสำนักวิทยบริการหรือห้องสมุด

2. เหตุใดจึงจัดการเรียนรู้กับสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมมักเป็นผลมาจากผลที่เกิดแก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และระบบสนับสนุน ซึ่ง สันติ [3] ระบุว่า ทักษะการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งมาตรฐานและการประเมินผล หลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพ และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ การเรียนในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เป็นสาขาวิชาที่เน้นทักษะอาชีพ และทักษะด้านการรู้สารสนเทศในแง่มุมต่างๆ อีกทั้งงานด้านการให้บริการสารสนเทศก็มักได้รับผลกระทบจากปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการสารสนเทศแก่ผู้ใช้บริการสารสนเทศ ซึ่งมีลักษณะและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 ลักษณะของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีลักษณะเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับศาสตร์อื่น ๆ อย่างหลากหลาย และมีพัฒนาการมาจากหลายสาขาวิชา ซึ่งวิชาความรู้จะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ การรวบรวม การจัดเก็บ การถ่ายทอดสารสนเทศ และการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ มุ่งให้ผู้ได้ประโยชน์จากความรู้หรือข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และเป็นประโยชน์มากที่สุด โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการจัดการ นอกจากนี้ สารนิเทศศาสตร์ยังเป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมความต้องการแสวงหา การเข้าถึงสารสนเทศของมนุษย์ในบริบทต่าง ๆ อีกด้วย

2.2 ผลการเรียนรู้ที่ต้องการและสอดคล้องกับสมรรถนะของวิชาชีพที่พึงประสงค์ 8 ด้าน มีดังนี้

- 1) มีวินัย ตรงต่อเวลาและซื่อสัตย์สุจริต
- 2) มีความรับผิดชอบในการพัฒนานตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่อง

- 3) มีทักษะในการประมวลความคิดอย่างเป็นระบบ
- 4) สามารถเข้าถึงและคัดเลือกความรู้ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- 5) มีความสามารถในการค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลสารสนเทศจากแนวคิดและหลักการใหม่ ๆ ในแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและสามารถใช้ข้อสรุปที่พบในการแก้ไขปัญหาหรืองานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 6) สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์
- 7) สามารถประมวลผลและศึกษาข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา รวมทั้งหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก
- 8) สามารถใช้และติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรวบรวมข้อมูล แปลความหมายและสื่อสารข้อมูลข่าวสารและแนวคิด

2.3 กลยุทธ์การสอน สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์เป็นศาสตร์มีกลยุทธ์การสอน 6 ด้าน ดังนี้

- 1) จัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง
- 2) เน้นการเรียนการสอนที่เป็น Active learning
- 3) จัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง
- 4) จัดบรรยายพิเศษโดยวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ตรง
- 5) จัดให้มีรายวิชาโครงการ/การฝึกปฏิบัติ/การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ
- 6) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะการคิด ทั้งในระดับบุคคลและกลุ่ม เช่น การสะท้อนคิดผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การอภิปรายกลุ่ม การทำกรณีศึกษา การแสดงบทบาทสมมติ การทำโครงการเกี่ยวกับวิชาชีพ การทดลอง การวิเคราะห์ระบบจัดการห้องสมุดในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.4 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ สามารถวัดและประเมินผลได้ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ประเมินจากการตรงต่อเวลาของนักศึกษาในการเข้าเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) การรายงาน/แผนงาน/โครงการ
- 3) ใช้แบบทดสอบ/สัมภาษณ์ที่ฝึกนักศึกษาให้คิดแก้ปัญหาในแต่ละสถานการณ์
- 4) การรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 5) พฤติกรรมการเรียนและการสอบ

การมีกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้และทวนสอบว่าเกิดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานจริง ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องวางแผนไว้ล่วงหน้า และระบุรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรในเอกสารรายละเอียดของหลักสูตร ทั้งนี้ผู้บริหารหลักสูตรควรพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการในสังคม ให้ผู้เรียนมีความรู้ เพื่อเรียนรู้และเข้าใจในสารสนเทศที่เป็นแนวโน้มที่น่าสนใจ ทั้งหมดนี้สามารถใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานบนแนวคิดการจัดการความรู้จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้เกิดผลการเรียนรู้ดังกล่าวกับนักศึกษาของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น แต่ผู้สอนยังมีส่วนสำคัญช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์รายวิชา และเป็นไปตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่ผู้เรียนวางไว้ โดยผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และต้องคอยให้คำปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำกับผู้เรียนในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเฉพาะการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการเรียนรู้หากผู้เรียนระบุขั้นตอนดังกล่าวได้ไม่ถูกต้องอาจจะส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้

บทความวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ
โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

3. หลักการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล เป็นการจัดการโดยใช้การเรียนรู้บทเรียนออนไลน์ในรูปแบบเป็นสื่อหลัก เนื่องจากผู้เรียนและผู้สอนมีความพร้อมในการเรียน การสอนออนไลน์ โดยเป็นลักษณะการใช้ Microsoft Teams ในการถ่ายทอดภาพและเสียงระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งเป็นแบบ Real-Time พร้อมกันกับบทเรียนที่บันทึกสื่อของบทเรียนออนไลน์หลากหลายรูปแบบผ่านระบบ WBSC ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต อีกทั้งมีความจำเป็นเนื่องจากมหาวิทยาลัยปิดทำการชั่วคราว เนื่องจากการติดต่อของเชื้อไวรัส COVID 19 จึงมีความจำเป็น ที่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนต้องปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ในขณะนี้

3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3.1.1 หลักการ

1) การพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีความตระหนักว่า สมาชิกกลุ่มทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะเดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้เรียนแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นการพึ่งพากันเชิงผลลัพธ์ คือ การพึ่งพากันในด้านการได้รับผลประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ซึ่งความสำเร็จอาจจะเป็นผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มก็ได้ ซึ่งต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีเป้าหมายร่วมกันจึงจะเกิดแรงจูงใจให้มีการพึ่งพาซึ่งกันและกันที่สำคัญ นอกจากนี้สมาชิกทุกคนมีการใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกันมีการมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันให้แต่ละคน และอาจเรียกได้ว่าเป็นการพึ่งพากันเชิงวิธีการ คือ การพึ่งพากันในด้านการบูรณาการทำงานเพื่อให้งานกลุ่มสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมาย ถ้าสมาชิกคนใดคนหนึ่งทำงานของตนไม่สำเร็จจะทำให้สมาชิกคนอื่นไม่สามารถทำงานส่วนที่ต่อเนื่องได้ เพราะทุกคนต้องนำข้อมูลมารวมกันจึงจะทำงานสำเร็จได้ [4]

2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในกลุ่ม (Face-to-face Interaction) เป็นการจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ในลักษณะคละกันทั้งเพศ อายุ ความสามารถ ความสนใจหรืออื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จของกันและกันโดยการช่วยเหลือสนับสนุน กระตุ้น ยกย่อง ความมานะพยายามของกันและกัน การปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม มีผลตามมา คือ มีกิจกรรมทางปัญญาและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกิดขึ้นโดยอธิบายว่า จะแก้ปัญหาอย่างไร หรืออธิบายสิ่งที่เรียนรู้อยู่ในปัจจุบันเชื่อมโยงกับสิ่งที่เรียนมาแล้วอย่างไร ลักษณะและรูปแบบทางสังคมมีโอกาสเกิดขึ้นได้จากการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบกับกลุ่มเพื่อน มีการตอบสนองด้วยคำพูด เป็นข้อมูลย้อนกลับให้กับสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้งานสำเร็จและเมื่องานเสร็จก็จะทำให้สมาชิกแต่ละคนได้รับความรู้

3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นต้องมีการประเมินย้อนกลับให้กับกลุ่ม ไม่ให้สมาชิกทำงานซ้ำซ้อนกัน พิจารณาให้แน่ใจว่าสมาชิกทุกคนรับผิดชอบงาน โดยดูจากคะแนนสอบของผู้เรียนแต่ละคน หรือสุ่มเลือกถามคนใดคนหนึ่งของกลุ่ม และนอกจากนี้ยังเป็นการตรวจสอบการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ให้สมาชิกทุกคนรายงานหรือมีโอกาสดูความคิดเห็นโดยทั่วถึง ตรวจสอบผลการเรียนรายบุคคลหลังจบบทเรียน เพื่อเป็นการประกันว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มรับผิดชอบทุกอย่างอย่างร่วมกับกลุ่ม ทั้งนี้สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องมีความมั่นใจและพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

4) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small group Skill) หรือทักษะการทำงานเป็นกลุ่มหรือทักษะทางสังคม (Cooperative Social Skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคมทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะ

การสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และไว้วางใจกันและกัน ซึ่งผู้สอนควรสอนและฝึกให้แก่ผู้เรียนก่อนเริ่มกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้ตามเป้าหมาย นอกจากนี้ ผู้เรียนต้องใช้ทักษะความร่วมมือในการทำงานให้มีประสิทธิภาพซึ่งได้แก่ ทักษะการสื่อความหมาย สามารถสื่อความได้อย่างแม่นยำไม่กำกวม การแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและร่วมมือกัน การมีทักษะทางสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเป็นผู้นำ รู้จักตัดสินใจ สามารถสร้างความไว้วางใจรู้จักติดต่อสื่อสาร โดยผู้สอนควรจัดสถานการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) จะต้องมีวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มเป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงาน เพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิด หรืออภิปญญา (Metacognition) สามารถที่จะประเมินการคิด และพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

3.1.2 ขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือ

ชัยวัฒน์ [5] กล่าวว่า ไม่ว่าเทคนิคใดก็ตามจะมีลำดับขั้นตอนในการเรียนที่คล้ายกัน คือ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นทำงานกลุ่ม ขั้นตรวจสอบผลงาน ขั้นสรุปและประเมินผล ซึ่งในที่นี้จะอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการ กิจกรรมในขั้นเตรียมการ ประกอบด้วยผู้สอนแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดกลุ่มเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4 คน ผู้สอนควรแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม แจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน การทำกิจกรรมร่วมกัน และควรมีการฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำงานกลุ่ม

2) ขั้นกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนที่เรียนรู้กันในกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม ในขั้นนี้ผู้สอนจะกำหนดให้ผู้เรียนใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการทำงานกิจกรรม

3) ขั้นการตรวจสอบผลงานและทดสอบ ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล ในบางกรณีผู้เรียนอาจต้องซ่อมเสริมสิ่งที่ขาดตกบกพร่อง ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบ

4) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้าสิ่งที่ผู้เรียนไม่เข้าใจผู้สอนควรอธิบายเพิ่ม ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มและพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงาน อะไรคือสิ่งที่ยังต้องปรับปรุง

3.1.3 การประเมินการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานและพฤติกรรมความสามารถในการศึกษาด้วยตนเองของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนเนื้อหาในบทเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนเพื่อให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และมีการพัฒนาความสามารถในการศึกษาด้วยตนเองที่ดีขึ้น สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและแบบวัดพฤติกรรมความสามารถในการศึกษาด้วยตนเอง

2) การประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้จากการนำเสนอความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในศาสตร์ที่เรียนในชั้นเรียน จากการศึกษาด้วยตนเอง ทั้งในชั้นเรียนและผ่านบทเรียนออนไลน์ รวมทั้งในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละบทเรียนหรือไม่ สารสนเทศที่ได้จากการประเมินช่วยให้ผู้เรียนได้ปรับปรุง แก้ไขผลงานการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในแต่ละบทเรียนที่ได้ตั้งไว้

บทความวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ
โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

3) การประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้เพื่อทดสอบความรู้ในเนื้อหา และเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนหลังเรียน เพื่อสะท้อนประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและแบบสอบถามวัดความสามารถในการทำงานเป็นทีม

การเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกมาเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ทำงานด้วยความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อเป้าหมายกลุ่ม โดยในการทำงานสมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะมีความรับผิดชอบของตนเองในการทำงานจะมีการให้กำลังใจกันเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทำงานเพื่อผลสำเร็จของกลุ่ม มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ทุกคนมีความรู้สึกว่าความสำเร็จของแต่ละคนขึ้นอยู่กับความสำเร็จของกลุ่ม ขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือ ประกอบด้วยขั้นเตรียม โดยผู้สอนแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดกลุ่มเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4 คน ขั้นกิจกรรมกลุ่มนั้นโดยผู้เรียนร่วมกันรับผิดชอบทำกิจกรรมของกลุ่ม ขั้นตรวจสอบโดยเน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล และขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม โดยผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ไม่เข้าใจ ผู้สอนควรมีการอธิบายเพิ่มเติม รวมทั้งผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานของกลุ่มเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

3.2 การเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล คือ การสะท้อนความคิดในการสร้างสรรค์เรื่องราวเพื่อบอกเล่า แลกเปลี่ยน แบ่งปัน โดยอยู่ในรูปแบบของสื่อบทวีทัศน์หรือคลิปปิดีโอ ประกอบไปด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียง ทำให้ผู้ชมเข้าใจในเนื้อหาและเรื่องราวที่เกิดขึ้น

3.2.1 การเรียนรู้กับการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล มนุษย์ใช้การบอกเล่าเรื่องราวเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ในการให้ผู้เรียนได้เล่าเรื่อง เป็นการเปิดโอกาสให้พวกเขาได้พัฒนาทักษะพื้นฐานทางปัญญา และรู้สึกมีความเชื่อมั่น การส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างเรื่องราวแบบดิจิทัลไม่ได้เป็นเพียงวิธีการเพื่อให้ผู้เรียนสนใจ แต่การเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลได้พิสูจน์ถึงประโยชน์ในการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 การสร้างเรื่องราวด้วยสื่อดิจิทัลสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ ดังนี้ [6]

1) สนับสนุนการวิจัยโดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าประเด็นที่สนใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการการโต้ตอบและการเรียนรู้

2) เสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ ช่วยให้ผู้เรียนคิดอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเนื้อหาที่ท้าทาย ทำให้ผู้เรียนฝึกทักษะทางตรรกะและสร้างแนวคิดในการโน้มน้าวใจ ฝึกทักษะการสร้าง Storyboard แล้วฝึกฝนทักษะการลำดับเรื่องราว

3) สนับสนุนผู้เรียนในการเขียน การเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลจะทำให้เรื่องราวเป็นธรรมชาติและสนุกสนาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเริ่มต้นโดยการคิดแทนการแก้ไขคำสั่งของผู้สอนหรือความต้องการคะแนน

4) การใช้เสียงของผู้เรียน เพื่อนำเสนอในมุมมองของผู้เรียนและใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เพื่อความสมบูรณ์และชัดเจนในการนำเสนอ ผู้เรียนส่วนใหญ่ พบว่า การเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลด้วยน้ำเสียงของผู้เล่าเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวได้เป็นอย่างดี สามารถสื่ออารมณ์ของผู้เรียนได้ชัดเจน

5) บอกเล่าเรื่องราวของตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเอง เช่น จุดเปลี่ยนสำคัญในชีวิตหรือประวัติครอบครัว การเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลสามารถรวบรวมเรื่องราวของคนอื่น การใช้เวลาส่วนตัว และเกิดมุมมองของตนเอง

6) ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่คงทน นักวิจัยที่มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ ค้นพบว่าการถ่ายทอดทางอารมณ์ของเรื่องเป็นสิ่งที่บอกจุดที่ต้องการปรับปรุง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนจำสิ่งที่ต้องแก้ไขได้แม่นยำ

7) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการอภิปรายในชั้นเรียน ฝึกฝนความตระหนักรู้ต่อชุมชน การเชื่อมต่อระหว่างสิ่งที่นักเรียนทำในห้องเรียนและชุมชน การโพสต์สื่อดิจิทัลลงเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยและเว็บอื่น ๆ เพื่อเผยแพร่ให้บุคคลทั่วไป

8) ช่วยให้ผู้เรียนมีการเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โครงการการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลในการปฏิบัติ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการประสบความสำเร็จนอกจากนี้ยังมีอิสระในการเรียนอย่างธรรมชาติในรูปแบบของการนำเสนอต่อสาธารณะทั่วไป เช่น การพูดถึงพินิจทัศน์ การเขียนเรียงความ รูปถ่ายและภาพยนตร์สารคดีที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

9) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่และส่งเสริมการพัฒนาของปัญญาและการสื่อสารหลายช่องทาง การผสมความคิดทางปัญญาการวิจัย อารมณ์ ความรู้สึกและการใช้สื่อสาธารณะ

10) การประเมินผลงานเพื่อการทำงานที่ดี สำหรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิธีการใช้แฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์และการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลให้มีความชำนาญ มีทักษะเป็นพื้นฐานของความสำเร็จของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3.2.3 ลักษณะของการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล เนวนินิตย์ [7] กล่าวว่า การเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลไม่ใช่เป็นเพียงศิลปะเพื่อถ่ายทอดในด้านภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นการนำเสนอเรื่องราวของตนเอง ครอบครัว สังคม อาจเป็นทั้งเรื่องจริงหรือเรื่องที่แต่งขึ้น แต่สิ่งที่การเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลต้องการเน้นลักษณะเฉพาะสามารถอธิบายให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังข้อมูลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะของการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

ลักษณะ	คำอธิบาย
1. การบรรยาย	ผู้เล่าเรื่องต้องเป็นผู้บรรยายเอง โดยน้ำเสียงที่ใช้ต้องสื่อให้เห็นถึงอารมณ์และความรู้สึก
2. วัสดุดิจิทัล	ควรใช้ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ข้อความที่หาได้จากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างสรรค์ขึ้นเองและนำเสนอในรูปแบบดิจิทัล
3. ลักษณะการนำเสนอ	มีใช้รูปแบบของการนำมาเล่าซ้ำ (Retelling) หรือรายงานเพียงข้อมูลข้อเท็จจริงเท่านั้น แต่ต้องมีการนำเสนอที่แสดงถึงอารมณ์และการวิเคราะห์จากมุมมองของตนเอง
4. เนื้อหา	เนื้อหาต้องสร้างความท้าทายให้ผู้เข้าชมติดตามและรู้สึกมีส่วนร่วมหรือเข้าใจผู้นำเสนอ อาจใช้การอุปมาอุปไมย
5. การนำเสนอประสบการณ์	การเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่ดีต้องมีการบอกบทเรียนที่ผู้เล่าได้รับ (lesson learned) เพื่อแสดงให้เห็นถึงเรื่องเล่าที่มีความหมายและมีคุณค่า

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลสรุปได้ว่า ขั้นตอนการสร้างการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลมีขั้นตอนการสร้างหลัก ๆ 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การระดมสมอง เป็นขั้นตอนของการที่ผู้เรียนร่วมกันระดมความคิดเห็นปรึกษาหารือในการกำหนดโครงร่างของเรื่อง
- 2) วางแผนในการปฏิบัติ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม เช่น ฝ่ายค้นคว้าข้อมูลและองค์ประกอบของสื่อต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการสร้างเรื่อง

บทความวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ
โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

3) นำเสนอและประเมินผล โดยการนำเสนอและประเมินผลมีรายละเอียดว่าเรื่องการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลที่สร้างขึ้นตอบสนองวัตถุประสงค์ของผู้สร้างและทำให้ผู้ชมสนใจได้หรือไม่ และทำการประเมินผลด้วยแบบประเมินแบบรูบริคส์ รวมทั้งใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และการสังเกต

4. ผลการวิจัยการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลมีข้อดีหลายประการ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการวิจัย เรื่อง “ผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนและความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์” เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา ซึ่งให้ความสำคัญต่อการสอดแทรกเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ พัฒนามีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมร่วมกันทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นและช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้แก่

1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรายวิชาการประชาสัมพันธ์และการตลาดสารสนเทศระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นทีมระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการประชาสัมพันธ์และการตลาดสารสนเทศ รหัสวิชา 1633417 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2563 ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต รวมทั้งสิ้น 24 คน

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล มี 2 ด้าน ได้แก่ 1) สัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 2) ความสามารถในการทำงานเป็นทีม

ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรายวิชาการประชาสัมพันธ์และการตลาดสารสนเทศด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกรและนริรัตน์ [8] วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบการเรียนรู้มีส่วนร่วมในรายวิชาการเตรียมการก่อนการผลิต เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสรารุณและศศิฉาย [9] วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบบทเรียนออนไลน์โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือและกิจกรรมแบบปัญหาเป็นฐานเรื่องการเขียนโปรแกรมผลการวิจัย พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือและกิจกรรมแบบปัญหาเป็นฐานสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ทั้งนี้อาจมีเหตุผลตามผลการวิจัยของ Epstein [10] วิจัยเรื่องการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ในองค์กรเพื่อทราบว่าคุณค่าที่สื่อสารเพื่อที่จะสื่อสารกันได้อย่างไรที่พบว่า อุปกรณ์การสื่อสารมีความสำคัญต่อการแพร่กระจายความรู้ที่ซับซ้อนมากกว่าความรู้ธรรมดาทั่วไป ในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ที่ซ่อนเร้นในตัวบุคคลนั้น การใช้วิธีการติดต่อสื่อสารแบบพบปะสนทนาโดยตรงจะให้ผลดีกว่าใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดจะมีบทบาทสำคัญมากต่อ

การแพร่กระจายความรู้การเป็นเพื่อนจะทำให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือความรู้ที่ซ่อนเร้นในบุคคลได้มากกว่า การขาดความสัมพันธ์ของความเป็นเพื่อนและจากผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ความสามารถในการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโอภาสและคณะ [11] วิจัยเรื่องการพัฒนา บทเรียนออนไลน์แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทำงานร่วมกันและการแสวงรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนบทเรียนออนไลน์แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการ ทำงานร่วมกันและการแสวงรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณะสุภา [12] วิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วย คอมพิวเตอร์โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแบบ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 12 บทเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสอบหลังเรียนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ มีเหตุผลที่สนับสนุนจากการวิจัยของ Hunt et al. [13] วิจัยเรื่องผลกระทบของการทำงานเป็นทีมที่มีต่อหลักสูตร Medicine Course for Medical Students โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทดลอง ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 จำนวน 168 คน เนื้อหาเกี่ยวกับการ การหาหลักฐานทางการแพทย์โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กและเรียนรู้ด้วยการทำงานเป็นทีม ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอน การทำงานเป็นทีม มีดังนี้ 1) ศึกษาด้วยตนเองอย่างมีอิสระในงานที่ผู้สอนมอบหมาย 2) ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประเมิน ความพร้อม Readiness Assessment Test (RAT) จากนั้นให้ทำ RAT เป็นทีม 3) ให้แต่ละทีมทำงานตามที่ผู้สอนมอบหมาย พร้อมทั้งการตอบคำถามเป็นทีมในชั้นเรียน ภายใต้การแนะนำและช่วยเหลือของผู้สอน การทดลองมีการอภิปรายทั้งในทีม และนอกทีม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น

5. บทสรุป

จากข้อมูลข้างต้นการเรียนรู้ที่นำบทเรียนออนไลน์มาใช้เป็นสื่อหลักโดยยึดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียน ออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ ในการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการแสวงหาความรู้ และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็น ทีมภายในกลุ่มผู้เรียน โดยผู้สอนคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง ส่งผลให้ผู้เรียนมีรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเอง กระตือรือร้น เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และทักษะด้วยตนเอง ร่วมมือกันแบ่งหน้าที่ในการจัดการความรู้เพื่อให้สามารถนำความรู้นั้นมาใช้ แก้ปัญหาที่สนใจ ซึ่งเป็นการบูรณาการทั้งความรู้ ทักษะและทักษะของผู้เรียนให้เกิดความสำเร็จในการศึกษาและการ ปฏิบัติงาน จุดเด่นในการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการ เล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล คือ สามารถช่วยในการจัดระบบความจำและการลำดับเนื้อหาของวิชาที่ศึกษาได้ดี สร้างความเข้าใจ ในการเรียนในรายวิชา ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาวิชาทั้งก่อนและหลังการศึกษา เป็นการเรียนรู้แบบเรียลไทม์ โดยนักศึกษาสามารถทบทวนบทเรียนได้ทุกที่ทุกเวลาตามความต้องการ ทั้งนี้ถือได้ว่าการทำงานเป็นทีมเป็นอีกหนึ่งความ สามารถที่บรรณารักษ์ยุคใหม่ต้องให้ความสำคัญ

บทความวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ
โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องด้วยสื่อดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- [2] พันธุ์ศักดิ์ พลสารัมย์. (2560). [ออนไลน์]. การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา: การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. [สืบค้นเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2560]. จาก http://www.edu.chula.ac.th/eduinfo/ed_resch/pansak.pdf.
- [3] สันติ จิตระจินดา. (2560). [ออนไลน์]. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. [สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2560]. จาก <https://www.youtube.com/watch?v=JXE6iRkblHo>.
- [4] Johnson, D.W. & Johnson R. T. (1994). Learning together and alone. Englewood Cliffs NJ, Prentice-Hall.
- [5] ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). การจัดการเรียนรู้แนวใหม่. นนทบุรี: สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิง.
- [6] Microsoft (2010). [ออนไลน์]. Tell a story, become a lifelong learner. [cited August 22, 2015]. from : <http://www.learning-v.jp/dst/images/microsoft.pdf>.
- [7] เนาวนิตย์ สงคราม. (2554). โครงการการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบโครงงานและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการสร้างความรู้ที่เป็นนวัตกรรมสำหรับนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- [8] เกรียงไกร พลະสนธิ และณวีร์รัตน์ สร้อยศรี. (2559). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมในรายวิชาการเตรียมการก่อนการผลิต เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารการอาชีวและเทคนิคศึกษา. 6(11), 9-17.
- [9] สราวุธ เอี่ยมสวัสดิ์ และศศิฉาย ธนะมัย. (2561). การเปรียบเทียบบทเรียนออนไลน์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและกิจกรรมแบบปัญหาเป็นฐาน เรื่องการเขียนโปรแกรม. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 9(3), 112-121.
- [10] Epstein, L.. (2000). Sharing knowledge in organizations: How people use media to communication. Dissertation Thesis, Ph.D. Berkeley: The University of California.
- [11] โอภาส เกาไศยาภรณ์ วสันต์ อดิศักดิ์ และวุทธิศักดิ์ โกษานุกุล. (2557). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทำงานร่วมกันและการแสวงรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารพัฒนาเทคนิคการศึกษา. 26(91), 34-42.
- [12] ลักษณะสุภา บัวบางพลู. (2554). ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- [13] Hunt, D.P., Haidet, P., Coverdale, J.H., and Richards, B.. (2003). The Effect of Using Team Learning in and Evidence-Based Medicine Course for Medical Students. Teaching and Learning in Medicine. Spring. 15(2), 131-139.